

Fria New Town Fria (GN)

**Michel Écochard; Guy Lagneau, Michel Weill & Jean Dimitrijevic;
Michel Kalt, Daniel Pouradier-Duteil & Pierre Vignal**

Fria New Town: Fria, ten zuiden van de N21 ter hoogte van Tabossi, Guinee/south of the N21 near Tabossi, Guinee/Guinea
Ontwerp/Design: Michel Écochard (stedenbouwkundig plan/urban plan), Guy Lagneau, Michel Weill & Jean Dimitrijevic (hoogbouwflats/high-rise apartment buildings), Michel Kalt, Daniel Pouradier-Duteil

& Pierre Vignal (rijwoningen voor Afrikaanse arbeiders/row houses for African workers)
Opdrachtgever/Client: Péchiney (aluminiumfabriek/aluminium factory)
Ontwerp-oplevering/Design completion: 1956-1964
Aantal bewoners/Number of inhabitants: 19.682 (ontwerp)/19,682 (design)

Plangebied/Area: 275 ha
Bewonersdichtheid/Inhabitant density: 72/ha
Voorzieningen/Amenities: winkels, bioscoop, school, stadion, hotel/shops, cinema, school, stadium, hotel

Bronnen/Sources:
"Sabendé: Ville Nouvelle en Guinée", *L'Architecture d'Aujourd'hui*, nr./no. 88 (1960), 96-101
"Guinée, Cité de Sabendé", *Architecture d'Aujourd'hui*, nr./no. 80 (1958), 102-103
Kim de Raedt, 'Shifting Conditions, Frameworks and Approaches: The Work of KPDV in Postcolonial

Africa', *ABE Journal*, nr./no. 4 (2013) (geraadpleegd 1 mei 2015/ accessed 1 May 2015)

Binnenplaats in buurt II
Courtyard in Neighbourhood II

Fria in Guinee is een goed voorbeeld van Franse, laatkoloniale industriële New Town-planning. Fria werd tussen 1956 en 1964 vanuit het niets ontworpen en gebouwd om zowel het hogere personeel als de arbeiders van de nieuwe bauxiet- en aluminiumfabriek van de Franse firma Pechiney te huisvesten. De planning en bouw van een fabriek die, zo was de bedoeling, maar liefst 15 procent van de totale wereldwijde aluminiumvoorraad zou produceren, viel niet toevallig samen met het moment waarop aankomend president Ahmed Sékou Touré de Guineese bevolking oproep vóór volledige onafhankelijkheid te stemmen en te weigeren deel te gaan uitmaken van de *Communauté française*. De aanleg van Fria werd beargumenteerd vanuit de gedachte dat zich hier een van de belangrijkste motoren van de Guineese industrialisatie en verstedelijking zou gaan bevinden. Bij uitstek de plaats dus waar de postkoloniale maatschappelijke en economische belofte in vervulling zou gaan.¹ Maar tegelijkertijd nam Frankrijk via Pechiney de verantwoordelijkheid voor de planning van Fria op zich en eigende zich de aluminiumfabriek toe, om het moderniseringsproces te reguleren en bovendien de Franse economische belangen in Afrika te verdedigen met het oog op de naderende afscheiding. Deze dubbelzinnigheid – tussen emancipatoire, sociaal-economische verantwoordelijkheid en controle – is op verschillende niveaus terug te vinden in de planning en het ontwerp van Fria.

Omdat de aluminiumfabriek 150 km was verwijderd van de dichtstbijzijnde stad (de hoofdstad Conakry) was het essentieel dat de nieuwe stad zelf volledig zou kunnen voorzien in de behoeften van haar naar verwachting 20.000 inwoners. De planning van de stad werd toevertrouwd aan de beroemde Franse architect en stedenbouwkundige Michel Écochard. Fria is in overeenstemming met de modernistische principes van functionele zoning uit het Charter van Athene² op een plateau ongeveer 1,5 km ten zuiden van de fabriek gelegen.³ De administratieve, commerciële en recreatieve functies liggen centraal gegroepeerd tussen vier afzonderlijke woonenclaves die elk circa 5.000 bewoners kunnen huisvesten. Het verkeer is strikt gescheiden naar snelheid en volume.⁴ Een systeem van radiaal meanderende groene zones verbindt de woningen met elkaar en met het stadscentrum, dat is voorzien van drie opvallende woontorenflats naar ontwerp van de Franse architecten Guy Lagneau, Michel Weill en Jean Dimitrijevic (Atelier LWD).⁵ De laagbouwoningen voor de Afrikaanse arbeiders zijn ontworpen door een jong architectuurcollectief, bestaande uit Michel Kalt, David Pouradier-Duteil en Pierre Vignal (KPDV).

KPDV ontwierp drie verschillende plattegronden voor Afrikaanse arbeidersgezinnen. Binnen elk huisvestingscluster waren de woningen georganiseerd rondom een secundair commercieel centrum en een basisschool, en royaal omringd door open ruimte en groen. De huizen van het B-type waren ontworpen als typisch West-Europese rijtjeshuizen met woonruimte op de begane grond en slaapkamers op de verdieping; de huizen van het A-type en C-type waren zo ontworpen dat ze het maatschappelijke aanpassingsproces verzachtten door ruimte te bieden aan traditionele gewoonten. Aan de ene kant kwamen ze uit op kleine openbare ruimten waar zich het sociale en burgerlijke leven kon afspelen; aan de andere kant kwamen de privétuinen uit op groene *espaces libres* waar informele en huishoudelijke activiteiten konden plaatsvinden. De aldus gecreëerde dubbele

Fria, in Guinea, is a prime example of French late-colonial industrial New Town planning. It was designed and built from scratch between 1956 and 1964 to house both the senior staff and workers of a new bauxite extraction and aluminium production plant owned by the French company Pechiney. The planning and construction of a factory that was projected to produce no less than 15 per cent of the world's total aluminium stock came, not coincidentally, at the moment when soon-to-be President Ahmed Sékou Touré called upon the Guinean people to vote for total independence, and thus refuse to become part of the *Communauté Française*. Discursively, Fria was presented as one of the key engines of industrialization and urbanization in Guinea, and as such the locus *par excellence* of postcolonial social and economic fulfilment.¹ Simultaneously, however, taking responsibility of the planning of Fria and assuming ownership of the aluminium plant allowed France, through Pechiney, to regulate the modernizing process, all the while protecting its economic interests in Africa in view of the imminent secession. This ambiguity, between emancipatory socioeconomic responsibility and control, translates on different levels of Fria's planning and design.

Since the aluminium plant was located 150 km from the nearest city – the capital Conakry – it was essential for the new town to be entirely self-sufficient for its 20,000 projected inhabitants. The master planning of the town was entrusted to famous French planner and architect Michel Écochard. In line with the modernist principles of functional zoning prescribed by the Charter of Athens,² Fria is located on a plateau at about 1.5 km south of the factory.³ The administrative, commercial and recreational functions are grouped and placed centrally between four distinct housing pockets each providing for about 5,000 dwellers. Circulation is strictly subdivided according to speed and volume.⁴ Finally, a system of radiating green zones connects the housing units with each other and links them to the town centre, which is marked by three high rise apartment buildings designed by the office of French architects Guy Lagneau, Michel Weill and Jean Dimitrijevic (Atelier LWD).⁵ The low-rise dwellings for African workers were, in turn, designed by the young architecture collaborative of Michel Kalt, David Pouradier-Duteil and Pierre Vignal (KPDV).

KPDV designed three different plan types for African worker families. Within each housing pocket, the dwellings are organized around a secondary commercial centre and a primary school, and lavishly surrounded by open space and greenery. While a Type B dwelling is designed as a typical Western European terraced house, with living spaces on the ground floor and bedrooms on the first floor, Type A and Type C dwellings are designed so as to mitigate the process of social modernization by providing space for traditional habits and social customs. On one side, they give out onto small public spaces concentrating social and civic life, while on the other side the private gardens open onto green *espaces libres* where more informal encounters and domestic activities can take place. By thus providing a double orientation to the individual housing unit, male and female living areas are explicitly demarcated. This sensitivity and attention for the local can be traced back to Michel Kalt's experience as a dissertation student at the Paris Beaux-Arts Academy. In 1949, he undertook a six-month study trip to Cameroon with six fellow students, documenting traditional ways of building and living.⁶ Besides the double orientation of the houses, the arrangement of rooms around a centrally positioned veranda or living room, for instance, mirror Kalt's observations of dwelling compounds in northern Cameroon, while the semi-outdoor kitchen opening onto the private garden is

oriëntatie van de woningen resulteerde in expliciet afgebakende leefruimten voor mannen en vrouwen. Deze gevoeligheid en dit oog voor het lokale kunnen worden teruggevoerd op Michel Kalts ervaringen als doctoraalstudent aan de Parijse Académie des Beaux-Arts. In 1949 maakte hij met zes medestudenten een studiereis van zes maanden naar Kameroen om daar traditionele manieren van bouwen en wonen te documenteren.⁶ Naast de dubbele oriëntering van de huizen weerspiegelt bijvoorbeeld ook de ligging van de kamers rondom een centraal gelegen veranda of woonkamer de *compounds* die Kalt in Noord-Kameroen had gezien, terwijl de op een privétuin uitkomende semi-buitenkeuken is geïnspireerd op de wijze van voedselbereiding van Afrikaanse vrouwen.

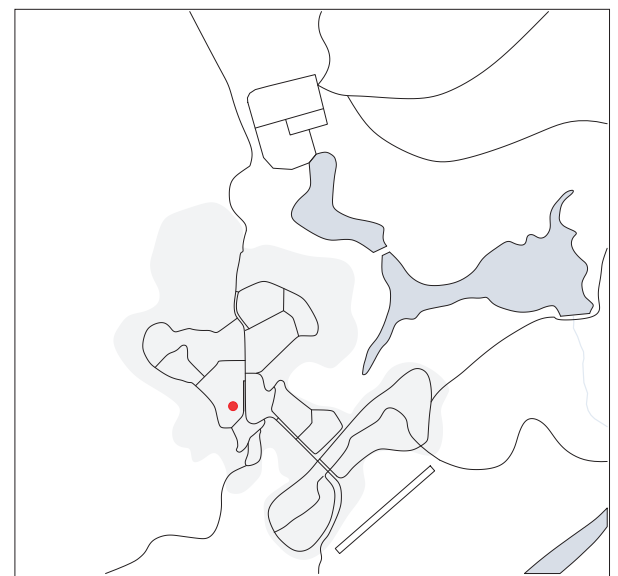
Zowel het masterplan van Écochard als de ontwerpen voor verschillende woningtypen van KPVD weerspiegelen de dubbelzinnigheid van de belofte van maatschappelijke vervulling en welzijn, die was geworteld in het New Town-project Fria. Waar het plan van Écochard de villa's voor het hogere personeel netjes scheidt van de arbeiderswoningen door middel van een groene *zone neutre*, die in bepaalde opzichten doet denken aan vooroorlogse koloniale planning, spelen de woningontwerpen van KPVD hun rol in een zorgvuldig georkestreerde bemiddeling tussen de bewoner en zijn omgeving, moderniteit en traditie, inwoners van verschillende maatschappelijke status en verschillende ethniciteiten.⁷ Ondanks deze schijnbare dubbelzinnigheid was Fria tot voor kort een bruisende stad, een 'petit-Paris'. Maar in 1997 deed Péchiney de aluminiumfabriek over aan de Guineese regering en liet het bedrijf Fria achter als 'une ville désormais asphyxiée, manquant de tout: d'eau, d'électricité, de nourriture et d'espoir'.⁸ (kdr)

- 1 Het was, zoals indertijd werd opgemerkt in het invloedrijke Franse tijdschrift *l'Architecture d'Aujourd'hui*: 'Une justice à rendre à une société privée de montrer qu'elle sut promouvoir un urbanisme nettement orienté, dans sa technique contemporaine, vers le point de vue social.' *L'Architecture d'Aujourd'hui*, nr. 88 (februari/maart 1960), 96-101.
- 2 Voor Écochard vormden deze Afrikaanse *terres vierges* de ideale achtergrond voor de volledige verwerkelijking van de principes van het Charter van Athene, die in Frankrijk nooit volledig konden worden uitgevoerd. Zie ook het werk van Tom Avermaete over Écochard's activiteiten als planner in Marokko, bijv. 'Framing the Afropolis. Écochard and the African City for the Greatest Number', *OASE*, nr. 82 (2010), 77-100.
- 3 Zodat de stad geen last zou hebben van de vervuilde lucht die de fabriek uitbraakte.
- 4 Deze organisatie van vervoersinfrastructuur is het evenbeeld van Le Corbusier's wegensysteem TV, dat hij onder meer toepaste bij de planning van Chandigarh; zie bijv. Tom Avermaete et al, *Casablanca Chandigarh: A Report on Modernization* (Montreal: Canadian Center for Architecture/Zürich: Park Books, 2014); Ernst Scheidegger, Maristella Casciato en Stanislaus von Moos, *Chandigarh 1956: Le Corbusier, Pierre Jeanneret, Jane B. Drew, E. Maxwell Fry* (Zürich: Scheidegger & Spiess, 2010).
- 5 Dat bureau was ook verantwoordelijk voor het ontwerp van de villa's voor het hogere personeel, de club en het zwembad.
- 6 Dit leidde tot de productie van een atlas en een film, *Cases*.
- 7 Zie voor meer informatie over koloniale planning bijv. Carlos Nunes Silva (red.), *Urban Planning in Sub-Saharan Africa: Colonial and Post-Colonial Planning Cultures* (New York: Routledge, 2015).
- 8 'een sindsdien verstikte stad, met gebrek aan alles: water, elektriciteit, voedsel en hoop'. <http://economie.jeuneafrique.com/regions/afrique-subsaaharienne/21422-guinee-le-cauchemar-de-fria.html>. Geraadpleegd op 20 april 2015.

inspired by African female customs in the preparation of food.

Both Écochard's master plan and KPVD's design of the different dwelling types reflect the ambiguity of the promise of social fulfilment and welfare embedded in the New Town project of Fria. While Écochard's scheme neatly separates the villas for the senior staff from the workers' housing by a green *zone neutre* that is in some ways reminiscent of pre-war urban planning in the colonies,⁷ KPVD's dwelling designs play their part in a carefully orchestrated mediation between the inhabitant and his environment, modernity and tradition, inhabitants of different social standing, and different ethnic groups. Despite this apparent ambiguity, Fria was a bustling city, a 'petit-Paris', until not so very long ago. In 1997, however, Péchiney left the aluminium plant to the Guinean government, leaving Fria behind as 'une ville désormais asphyxiée, manquant de tout: d'eau, d'électricité, de nourriture et d'espoir'.⁸ (kdr)

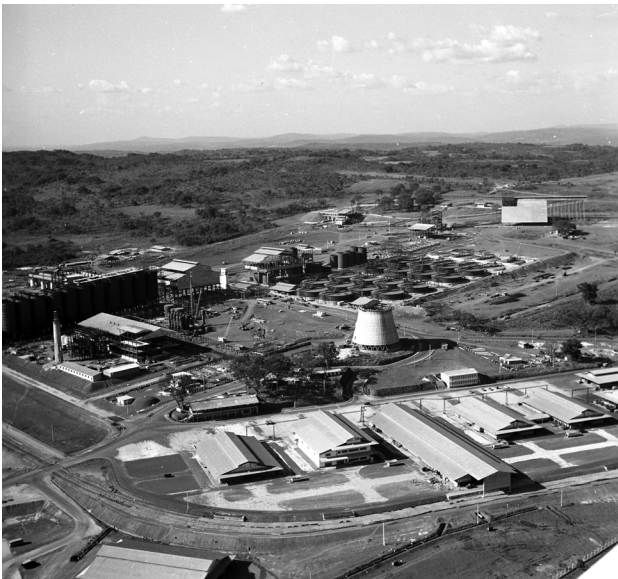
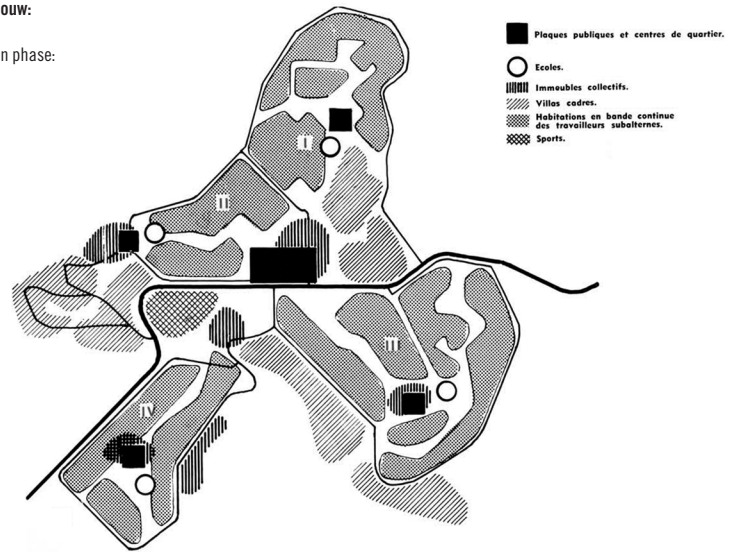
- 1 As the main French architecture magazine *l'Architecture d'Aujourd'hui* reported at the time, it was 'une justice à rendre à une société privée de montrer qu'elle sut promouvoir un urbanisme nettement orienté, dans sa technique contemporaine, vers le point de vue social'. *L'Architecture d'Aujourd'hui*, no. 88 (February-March 1960), 96-101.
- 2 For Écochard, these African *terres vierges* formed the ideal context for the full realization of the principles of the Charter of Athens, which could never entirely be applied back in France. See also Tom Avermaete's work on Écochard as a planner in Morocco, for instance 'Framing the Afropolis. Écochard and the African City for the Greatest Number', *OASE*, no. 82 (2010), 77-100.
- 3 Thus, the town would not be hindered by the polluted air emitted by the factory.
- 4 This organization of transport infrastructure mirrors Le Corbusier's TV road system, which he applied, for instance, in the planning of Chandigarh; see e.g. Tom Avermaete, Maristella Casciato, et al, *Casablanca Chandigarh: A Report on Modernization* (Montreal: Canadian Center for Architecture/Zürich: Park Books, 2014); Ernst Scheidegger, Maristella Casciato and Stanislaus von Moos, *Chandigarh 1956: Le Corbusier, Pierre Jeanneret, Jane B. Drew, E. Maxwell Fry* (Zürich: Scheidegger & Spiess, 2010).
- 5 The office was also responsible for the design of the villas of the senior staff, the club and the swimming pool.
- 6 This led to the making of an atlas and a film, *Cases*.
- 7 On colonial urban planning, see e.g. Carlos Nunes Silva (ed.), *Urban Planning in Sub-Saharan Africa: Colonial and Post-Colonial Planning Cultures* (New York: Routledge, 2015).
- 8 'since then a suffocating city, with a shortage of everything: water, electricity, food and hope'. <http://economie.jeuneafrique.com/regions/afrique-subsaaharienne/21422-guinee-le-cauchemar-de-fria.html>. Accessed 20 April 2015.

Fria New Town met daarin aangegeven buurt II, die is uitgetekend in deze DASH
Fria New Town with the location of Neighbourhood II, which is drawn in this DASH

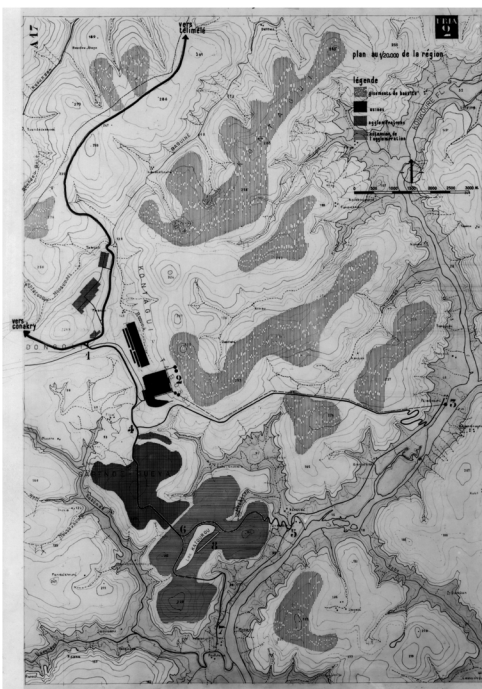
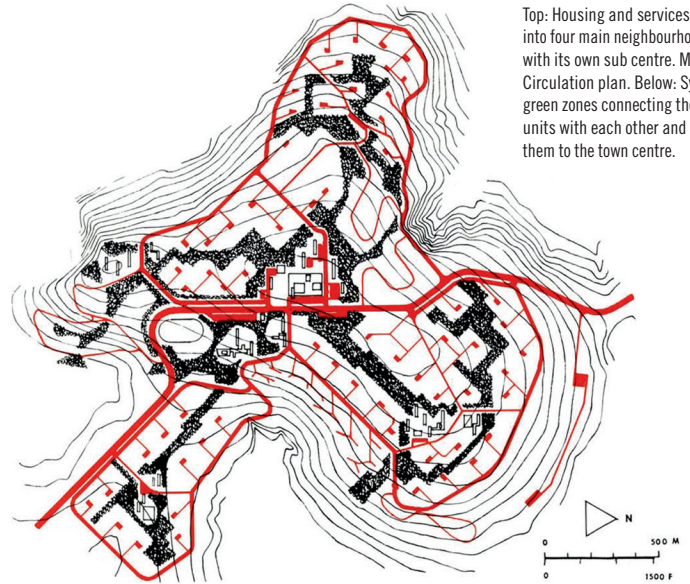
Luchtfoto, tijdens de bouw:
buurt II
 Aerial view, construction phase:
 Neighbourhood II

Bauxiet- en aluminiumfabriek in Fria New Town, tot 1997 eigendom van de Franse firma Péchiney
 Bauxite extraction and aluminium production plant in Fria New Town, owned by the French company Péchiney (until 1997)

Boven: woningen en voorzieningen. Opsplitsing in vier buurten met elk hun eigen deelcentrum.
Midden: verkeerscirculatieplan.
Onder: systeem van meanderende groenzones die de woningen met elkaar en het stadscentrum verbinden.

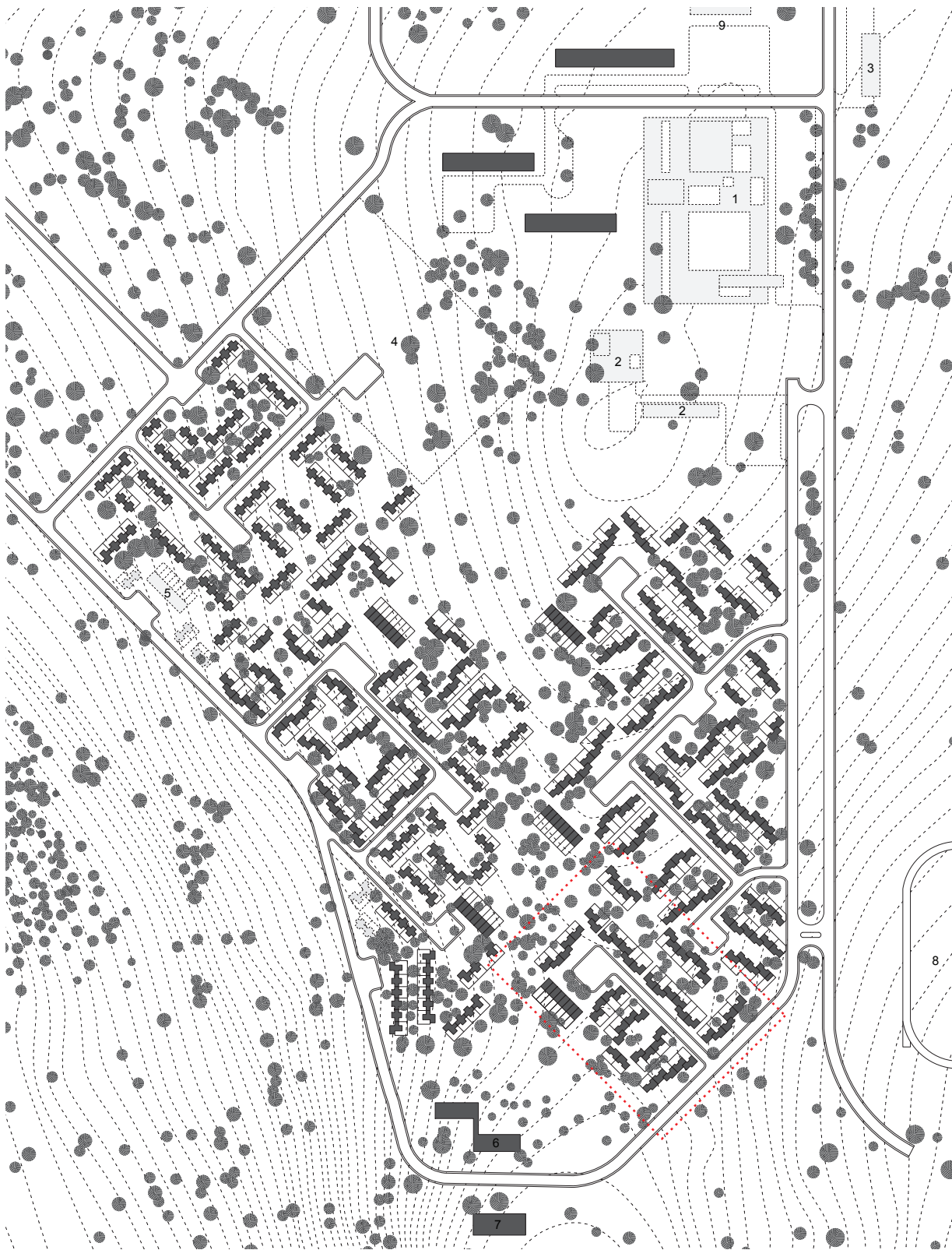
Top: Housing and services. Division into four main neighbourhoods, each with its own sub centre. Middle: Circulation plan. Below: System of green zones connecting the housing units with each other and linking them to the town centre.

Van zuid naar noord: Konkouré rivier; potentieel uitbreidingsgebied langs het meer; de stad (Fria); de fabrieken (aluminiumoxide en aluminium); de stad in aanbouw; de stad ten noorden van het bestaande areaal.

From south to north: Konkouré River; possible extension areas around the lake; the city (Fria); the factories (alumina and aluminium); the start-up city; city north of the existing area.

Reconstructie van het stedenbouwkundig plan, sector II
Reconstruction of the urban plan, sector II

- 1 centrum (winkels, bioscoop)/
center (shops cinema)
- 2 administratiekantoor
(niet uitgevoerd)/
administration office
(not executed)
- 3 busstation (niet uitgevoerd)/
busstation (not executed)
- 4 niet uitgevoerd gebied/
area that was not executed
- 5 rijwoningen (niet uitgevoerd)/
row houses (not executed)
- 6 school
- 7 winkels/shops
- 8 stadion/stadium
- 9 hotel

0 20 100m

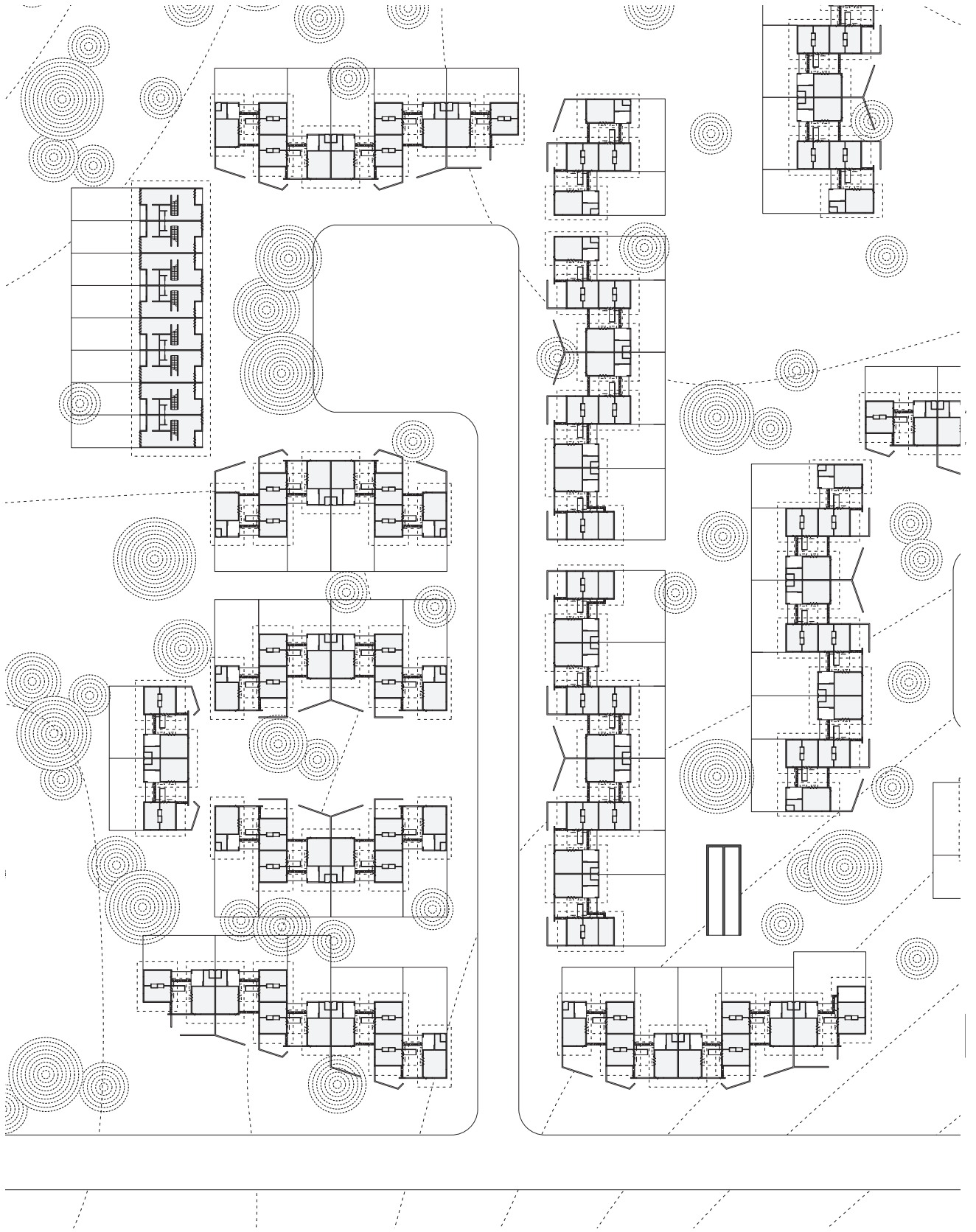
Maquette van Fria New Town:
op de voorgrond buurt II
Model of Fria New Town: Neighbour-
hood II in the foreground

Bouw van de flats naar ontwerp
van de Franse architecten Guy
Lagneau, Michel Weill en Jean
Dimitrijevic (Atelier LWD)

Construction of the high-rise
apartment buildings designed by
the office of French architects Guy
Lagneau, Michel Weill and Jean
Dimitrijevic (Atelier LWD).

Luchtfoto van Fria New Town: op
de voorgrond buurt II
Aerial view of Fria New Town:
Neighbourhood II in the foreground

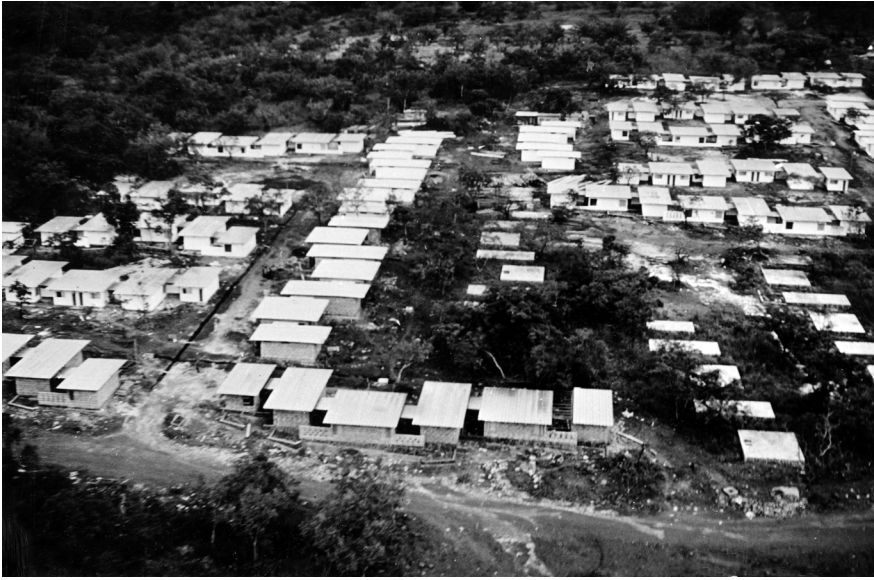

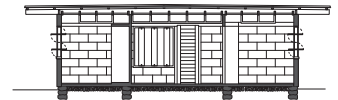
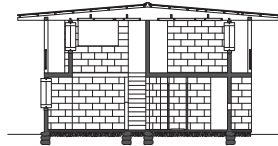
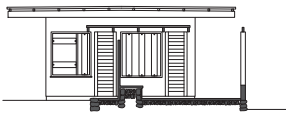
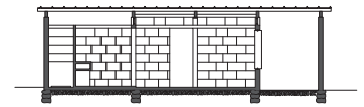
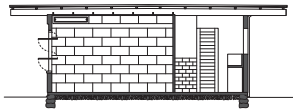
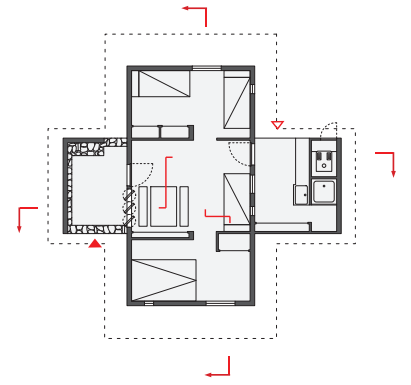
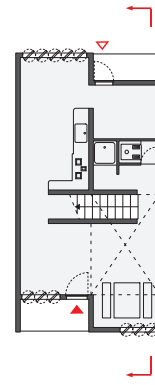
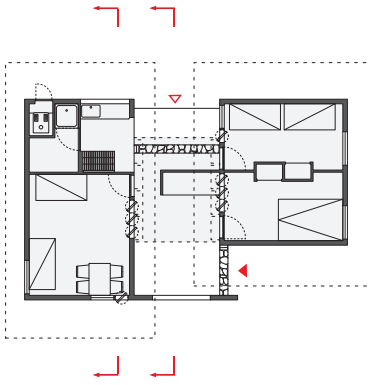
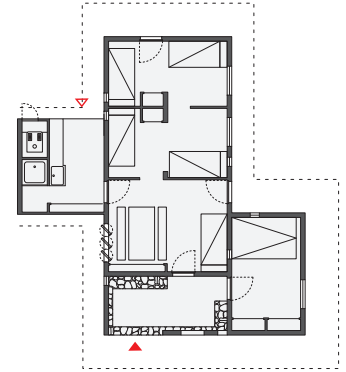
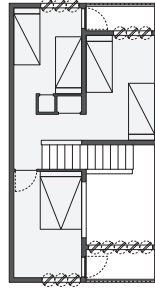
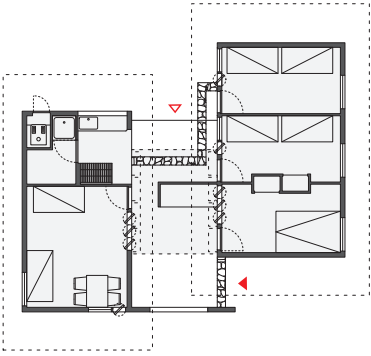
Foto uit album van Écochard:
woningen in buurt II
Photograph from album compiled
by Écochard: Houses in Neighbour-
hood II

Buurt II: binnenplaats met type A
en type B woningen
Neighbourhood II: Courtyard with
Type A and B houses

Luchtfoto buurt II: binnenplaats
met type A en type B huizen
Aerial view of neighbourhood II:
Courtyard with type A and B houses

Woningtype A
Plattegrond, standaard
(beneden), variant (boven)
 Dwelling type A
 Typical floor plan (below),
 variant (above)

Woningtype B
Begane grond (beneden),
eerste verdieping (boven)
 Dwelling type B
 Ground floor (below),
 first floor (above)

Woningtype C
Plattegrond, standaard (beneden),
variant (boven)
 Dwelling type C
 Typical floor plan (below),
 variant (above)

Woningtype A, privé zijde
Type A house, private side

Woningtype A, openbare zijde
Type A houses, public side

Luchtfoto tijdens de bouw (op de voorgrond woningtype B)
Aerial view, construction phase
(Type B houses in the foreground)

Woningtype C, privé zijde
Type C houses, private side

Woningtype C
Type C houses

